

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Corespondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECEZANĂ“
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la
„ „ „ pe 1/2 an 5 „	de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor.	ADMINISTRAȚIUNEA
„ România și străinătate pe an 14 franc.	de aci în sus 10 coroane	Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
„ „ „ „ pe 1 an 7 „		

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 3848 Sc. ex 1905.

Terminul pentru ținerea examenului de emendare cu candidații cari au obținut din unul sau două obiecte nota nesuficientă cu ocaziunea ultimelor examene de cualificațiune învățăto-rească se fixează pe ziua de 29 Decembrie a. c. st. vechiu respective 11 Ianuarie 1906 st. n.

Se observează, că cei ce au obținut nota nesuficientă din limba maghiară, aceia nu se admit acuma la examenul de emendare.

Petițiunile au să între la Consistoriul diecezan până la 28 Decembrie a. c. st. v. fiind instruate cu următoarele documente.

1. Extrasul de botez.
2. Atestatul din școlile cari petenții le-au cercetat înainte de ce au intrat în institutul pedagogic.
3. Atestatele din toate clasele de pedagogie
4. Învățătorii provisorii să producă și atestat de funcțiune.
5. Taxa de 10 coroane.

Se observează totodată, că în înțelesul regulamentului pentru examenele de cualificațiune, petenții au să solvească și la mâna direcțiunii institutului pedagogic 10 cor.

Caransebeș în 15 Decembrie 1905.

Episcopul diecesan

Nicolae Popea.

PARTEA NEOFICIALĂ

Moralizatori moderni

În loc de introducere.

Caransebeșul de odinioară eră vestit pentru buna înțelegere, ce domniă între inteligența și pentru trecerea mare, ce o aveă acasta înaintea conlocuitorilor și a împrejurimii. Toate acțiunile lor, sociale și politice, erau puse la cale și savârșite în cea mai depună armonie. Tot natul își aveă și cunoștea cercul de activitate, în care lucră cu trageră de inimă și respectându-și conducătorii naturali. Nimeni nu voiă și nu se innălță la roluri, ce nu-i competau. Toate mergeau bine. Respect insuflam chiar străinilor.

De o vreme încoaci lucrurile s'au schimbat în Caransebeș. În acest centru român, cu instituțiuni frumoase și cu o inteligență mai numeroasă ca ori când, s'a format un cuib infect, în care se adăpostesc și prosperează toate păcatele. Originea acestor păcate sunt niște ambițiuni fără margini și vanități ale unor oameni noi în viața noastră publică, oameni, cari neținând cont de vechile tradițiuni caransebeșene, s'au silit să producă vrajbă și neînțelegere și prin acestea zăpăcirea, din care oamenii noi să ze avânte la demnități de conducători și dictatori ai întregii noastre vieți publice chiar cu rizicul de a compromite instituțiuni, la cari toți — cu mic cu mare — trebuie să ținem. Cu vrajba și neînțelegerile sămănate de oameni noi am ajuns de astăzi în întreg Caransebeșul nu afli trei-patru fruntași, cari deschis și pe față să poată stă la vorbă serioasă unul cu altul, cu atât mai puțin să pună umăr la umăr în vr'o cauză salutară intereselor noastre publice, de orice natură ar fi aceste interese. Clica oamenilor noi, dacă și face ceva, face surprinderi zămislite în păcate și născute ca monstri în fața lumii mari. În fața acestor stări de lucruri, fruntașii noștri se digustă, iar poporul e sedus să-și piardă încrederea în adevărații lui con-

ducători spre paguba nespuse de mare a intereselor noastre generale. . . Clicașii pescuiesc în turbure.

O cangrenă scârboasă s'a înstăpânit pe corpul Caransebeșenilor, o cangrenă ce a atras atențiunea chiar a unor membri ai sinodului nostru eparhial, care sinod este chemat a da directivă și a controla mersul afacerilor noastre bisericești-naționale, care mers din centru ar avea să servească de cinozură pentru întreaga dieceză.

Delăturarea acestei cangrene au dorit-o și o doresc toți oamenii de bine. Leacul potrivit i-se poate însă pregăti și aplica abia după ce îi cunoaștem diagnoza.

Cu șirele acestea, la cari de bună seamă vor continua, eventual vor reflecta și alții, voim să ușurăm aflarea diagnozei, dela care atârna vindecarea radicală.

N'avem pretenția de a fi infalibili în expunerile noastre, dar ferindu-ne de invective, vom căuta să nu fim pătimiși și să nu susținem o singură afirmațiune ce n'am putea-o dovedi.

La acest loc observăm, că în Caransebeș s'a format de vr'o 2—3 ani o clică, care se războcește acasă și se vaită în lumea mare, terorizează pe cei slabi de înțeles și lovesc în chip numai pomenit în cei ce nu li-se închină. Ceialalți, în contra cărora e îndreptată lupta clicii, în considerare la pozițiile, ce le ocupă, desconsideră sau cel mult parează loviturile parte din considerare la pozițiile, ce le ocupă, parte ca să nu facă scandal, parte mulțămindu-se, că precum virtutea, așa și păcatul mai de vreme sau mai târziu ies la iveală.

Izvorul răului.

Rădăcina relelor, ce băntuiesc pe Caransebeșeni, se reduc la o mulțime de divergențe vechi dintre ei; divergențe de caste, divergențe în politică, divergențe de creștere, de studii, de vederi sociale, de interese personale etc. Aceste divergențe au desbinat după timpuri inteligența noastră în grupuri ostile, cari neconțenit se frecau între sine. Frecările cu urmările lor triste s'au vârat în toate instituțiunile noastre, s'au extins asupra celor mai largi pături ale societății până chiar și asupra copiilor de școală.

Frecările acestea, de multe ori pătimișe din cale afară și aflând din când în când resuneț și în jurnalistică, slăbit, ba chiar consumat, și locul lor l-a luat o amurțală, ce ne-a coplesit câțiva ani. Caracteristica acestei amurțeli a fost, că toți — reci unul față de altul — dam din umeri de câte ori ni-se cerea să facem ceva.

Din amurțala aceasta, care n'a rupt de tot legăturile dintre partizanii grupelor de odinioară, ne-am trezit cu răul actual, ce își are sâmburile în grandomania unui bărbat de ai noștri: Dr. Iosif Olariu.

Sunt vr'o 7—8 ani, de când acest domn visează la episcopie. Cu singur coleg, care de mult nu mai este în Caransebeș, luă în serios pe d-l Dr. Olariu cu

episcopia sa; ceialalți râdeau de el sau cel mult îi compătăteau. Dar de vr'o trei ani încoaci, d-l Dr. Olariu își câștigă aprigi aderenți în niște figuri, cari pe terenul public până acum cu nimic nu s'au validat, dar cari cu toate mijloacele și pe toate căile vreau să ajungă la *mărire și putere*. Primul între ei este d-l Dr. Nicolae Ionescu, un om pe cât de mărginit ca intelect, pe atât de fără inimă. Acestui domn îi urmăză câțiva nemulțămiiți cu soarta, cum e și d-l Dr. Petra Ionescu și alții, cărora le vom face cunoștința.

Înmulțirea, organizarea și programul revoluționarilor.

Lac să fie, broaște se adună. Aderenții d-lui Dr. Olariu, revoluționarii se înmulțesc repede trecând chiar peste granițele Caransebeșului. Meritul acestei înmulțiri favorizate de spiritul timpului, revine mai ales numiților trei domni. Doue li-au fost căile, pe cari și-au câștigat aderenți: întâiu atentând la cinstea, vaza și autoritatea capului diecezei noastre și a tuturor bărbaților, cari le stau în drum; al doilea vânând suflete în chipul cel mai josnic. Pe ambele căi, fariseismul a jucat mare rol. Suflete slabe și păcătoase s'au vânat prin numai pomenite terorizări, cei mulțămiiți cu soarta și vanitoșii prin promisiuni de ale „noue ere” și câțiva bărbați de bună credință prin capacitări sau lingușiri.

În fruntea revoluționarilor stă un comitet executiv, care își dă o mulțime de titulaturi. Titlul cel mai drastic, dar totodată și cel mai caracteristic, este: „*comitetul revoluționar*”. Acest comitet, care în sfaturi confidentiale pune lumea la cale, astăzi sufletul întregii clici revoluționare. Dela el a emanat programul acesta, în ale cărui amănunte numai puțini *aleși* sunt inițiați, el preciează planul de acțiune, el alege mijloacele de luptă, el conduce întreaga campanie. Ceialalți revoluționari, cari se supun orbește comitetului, țin, că ei luptă pentru o cauză mare, o cauză sfântă, și după pricerea și atragerea de inimă, ce o au pentru cauză, după folosul, ce-l pot aduce cauzei, sunt introduși mai mult sau mai puțin în tainele întregii chestiuni. Preste tot revoluționarii au felurite roluri după cum li sunt aptitudinile. Unii sunt simpli observatori și informatori, alții intriganți, denunțianți, calumniatori de tufă, luptători pe față etc.

Programul revoluționarilor, format înaintea de 2—3 ani, este aproape din cuvânt următorul:

De oare ce consistorialiștii sunt oameni, cari mahinează și nu sunt sinceri, oameni, cărora le lipsește bunăvoința, dreptatea și adevărul și comit crime grozave; noi cari reprezentăm o cauză comună, o cauză mai înaltă, cu ajutorul lui Dumnezeu, vom lucra cu prudență și zăd neobosil, ca să delăturăm duhul străin bisericii, ce s'a înstăpânit la noi, să inaugurăm o eră nouă, era dreptății și a echității. . .

Toate acestea le vom ajunge numai așa, dacă schimbând lucrurile, Dr. I. Olariu va deveni episcop, iar noi — ceialalți — sftnicii . . . lui.

Spre ajungerea acestui scop se recer următoarele:

a) Părintele Dr. Olariu să se călugărească, să se distingă prin cercetarea bisericii, prin ținerea de predici și prin smerenie. . .

c) Noi — ceilalți — luăm angajamentul a divulga pe toate căile însușirile nobile, ce vor scoate la iveală vrednicia de episcop a părintelui Olariu, cu toții vom cânta pe toate căile și cu toate mijloacele a ne înmulți aderenții, pe cari să-i facem protopopi, deputați sinodali și congresuali, asesori consistoriali etc.; ne vom da silința să nimicim fără cruțare pe toți aceia, cari stau în calea planurilor noastre, să apucăm și să ținem în mâinile noastre frânilor întregii vieți publice din Caransebeș și aiurea. . .

(Va urma).

Notițe tipiconale

pentru sărbătoarea Nașterii Domnului nostru Isus Hristos în anul 1905.

Vineri în 23 Decembrie. SS. 10 martiri din Crit. Dimineata cântăm *Utrenia de toate zilele* din 23 Decembrie cu Doxologia cetită. Iar la 9 ore dimineata cetim *Orele împărătești*, cari se află puse în Mineiu după slujba din 24 Decembrie; și cetim ora I, III, VI și IX. După rugăciunea orei IX: „*Stăpâne Doamne Isuse Hristoase*“, îndată cetim psalmii *Prânzândei (Obediței): Binecuvintează suflete al meu; Mărire, Laudă suflete al meu; Și acum, Unul născut Fiule.* Apoi fericirile: *Întru împărăția ta*, după fiecare fericire cu stihul „*Pomeneste-ne pe noi Doamne . . .*“ Toate cetite, nu cântate. La „*Mărire, Și acum*“ dela finea fericirilor zicem: *Pomeneste-ne pe noi Doamne.* Apoi iarăș: *Pomeneste-ne pe noi Doamne. . . Pomeneste-ne pe noi Stăpâne. . . Pomeneste-ne pe noi Sfinte. . . Și: Ceata cerească. . . Mărire, Ceata arhangelilor. . . Și acum, Cred într'unul Dumnezeu.* Rugăciunea: *Slăbește, lasă, iartă. . . Tatăl nostru.* Condacul înaintepăznuirii: *Fecioara astăzi.* Apoi *Doamne miluește*, de 3 ori. *Ceea ce ești mai cinstită. . . Întru numele Domnului. . .* Prootul: *Dumnezeule milostivește-te spre noi. . .* Corul: *Amin.* Și cetim rugăciunea: *Prea sfântă Treime, o putere de o ființă. . . Fie numele Domnului. . .* Și îndată apolisul (otпустul): *Mărire fie Hristoase. . . „Cela ce pentru a noastră mântuire. . .“* (otпустul Crăciunului). Iar *Liturgie nu facem.*

Și seara la timpul său cântăm *Vecernia* din 24 Decembrie. Iar dacă e obiceiul, o cântăm imediat după orele împărătești și după Prânzândă.

Sămbătă în 24 Decembrie. Sfânta martiră Eugenia. Dimineata cântăm *Utrenia de toate zilele*, din 24 Decembrie. La „*Dumnezeu e Domnul*“ troparul înaintea prăznuirii: „*Scrisu-sa oarecând*“, de 3 ori. Ectenia mică. Catismalele (sidelnile) înaintepăznuirii. Ps. 50 Catavasii: Irmoasele

dela cântarea III, VI, VIII și IX a Canonului al doilea din Mineiu pe glas 2: *Pe piatra credinții (III); Întru adâncul greșelilor (VI).* La cântarea (VIII.) *Să laudăm și irmosul: Cuptorul cel cu foc.* Apoi: „*Ceea ce ești mai cinstită*“, și cântarea XI: *Fiul părintelui.* Exapostilariile (svetilnele) și Laudele din Mineiu (24 Dec.) Doxologia cetită. Stihovna din Mineiu, șol.

Liturgia sfântului Ioan Gură-de-aur cu fericirile înaintepăznuirii din cântarea III. și VI. a canonului din 24 Decembrie. Ieșire, *Veniți să ne închinăm . . . cel ce ești minunat întru sfinți.* Troparul „*Scrisu-s'a oarecând Iosif. Mărire, și acum, condacul »Fecioara astăzi pe Cuvântul«* (al înaintepăznuirii). *Sfinte Dumnezeule.* Apostolul, Sămbetei înaintea de Nașterea Domnului Galat. III, 8—12 *braților, văzând mai înainte scriptura că din credință îndreptează Dumnezeu pe neamuri.* Evangelia, *Zis-a Domnul pilda aceasta: Asemănatu-s'a împărăția cerurilor grăuntelui de muștar* (cea din Sămbăta înaintea de Nașterea Domnului, Mateiu 13, 31—36).

În acea Sămbătă seara la al 7-lea ceas din zi (la 2 coasuri după prânz), paraeclesiarhul trage toate clopotele, și adunându-ne în biserică începem *Vecernia*, dând binecuvântarea „*Binecuvântat este Dumnezeu nostru*“. Și zicem psalmul de seara și *Doamne strigat-am* pe glas 2; cu stihurile: *Veniți să ne bucurăm de Domnul și a. Mărire, Și acum, August singur stăpânitorul.* Ieșire cu *Evangelia. Lumină lină.* Prochimenul zilei: *Domnul a împărățit, și îndată Dela facere cetire* și se zice parimia întâia: *Întru început a făcut Dumnezeu cerul și pământul, numai una.* După aceea se cântă pe glas 6: *În taină te-ai născut în peșteră.* Apoi se zice a doua profetie, și cântăm troparul: *Răsărit-ai Hristoase din Fecioară.* Pe urmă zicem trei profetii, și îndată ectenia mică; (iar *Sfinte Dumnezeule* nu cântăm). Prochimenul glas 1, *Domnul a zis către mine: Fiul meu ești tu, eu astăzi te-am născut.* Apostolul (Evrei 1—12): *Fraților! În multe feluri și în multe chipuri.* (Evangelia (Luca 2, 1—20) *În zilele acelea, ieșit-a poruncă dela Cezarul August.* Ectenia: *Să zicem.* Apoi: *Învrednicește-ne Doamne.* Ectenia: *Să plînim rugăciunile noastre cele de seara și ecfonisul (vozglasul).* Și după acestea diaconul zice: *Înțelepciune! Strana: Binecuvântă! Și celelalte ale apolisului (otпустului) după obicei.* Iar după otпуст se aprind două sfeșnice în mijlocul bisericii, și stând amândouă cetele împreună cântăm troparul și condacul praznicului „și ieșim la masă și mâncăm desăvârșit; iar pește nu mâncăm, ci cu unt de lemn și linte fiartă, sau grâu cu miere. Și bem încă și vin întru slava lui Dum-

¹ Tipicul de București, pag. 104 sq.

nezeu, iar în părțile celea ce nu au vin beau beare". (Mineul de Sibiu, 1856 foaia 165).

Duminică în 25 Decembrie: La ora 1 din noapte (Sămbătă seara la 7 ore spre Duminică, sau dacă va fi datina Duminică des de dimineață) se face *Dupăcinarea (Pavecernea)* mare cu *Litie* și binecuvântarea pânilor împreună cu *Utre-nia*, astfel: Preotul intrând după obicei în epitrabilul și felonul, trage perdea și începe: *Binecuvântat este Dumnezeu nostru. . . .* Cetețul: *Impărate ceresc*, scl. și psalmii *Dupăcinării* mari după cum arată la Ceaslov, la cari se face tămăierea. Și cântăm pe glas 8, cântarea profetului Isaia: *Auziți până la marginea pământului, în stihuri*, scl. după Ceaslov. După cel dintâiu trei Sfinte Dumnezeule în loc de troparele Ceaslovului, zicem Troparul *Nașterea ta Hristoase*. După al doilea trei Sfinte Dumnezeule, zicem condacul praznicului, *Fecioara astăzi pe cel mai pe sus*. După cetirea Doxologiei îndată încep cântăreții stihira *Litiei* glas 1: *Cerul și pământul astăzi după profetie. . .* Și ieșim în pridvor. Mărire, și acum, glas 5: *Magii împărații Persilor. . .* Ecteniile *Litiei*. Apoi Stihovna glas 2: *Mare și preamărită minune*, Mărire, și acum, glas 4: *Veselește-te Ierusalime*. Și intrăm iarăși în biserică. *Acum slobozește*, scl. și Troparul: *Nașterea ta*, de 3 ori. Rugăciunea binecuvântării pânilor. *Fie numele Domnului. . . Bogații au sărăcit. . .* Și zice preotul: *Binecuvântarea Domnului peste voi. . .* Apoi cetețul: *Intru nume ce Domnului. . .* Preotul: *Mărire Sfintei. . .* și cei 6 psalmi scl. ale *Utre-niei* puind toate numai ale praznicului, iar din ale învierii nimica (nici „Învierea lui Hristos văzând“ nici „Sfânt este Domnul Dumnezeu nostru“ la Exapostilarie). Evangelia *Utre-niei*: Mateiu 1, 18—25.

Dumnezeasca Liturgie a Marelui Vasile cu antifoanele praznicului Apostolul: Galat 4, 4—7. Evang.: Mateiu 2, 1—12. *Aghioasele*. Irmosul praznicului. După „Și pe toți și pe toate“: *Pe arătătorul celor cerești*. Priceasma praznicului: *Mântuire. . .*

În aceeași Duminică seara la *Vecernie* cântăm *Doamne strigat-am* pe glas 2, și stihirile praznicului: *Veniți să ne bucurăm de Domnul*; și ale sfinților din Duminică după Naștere: *Pe părintele Domnului toți să-l laudăm*. Mărire glas 6: *Pomenirea săvârșim a lui David* (din Duminică după Naștere). Și acum glas 6: *Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu*. Ieșire cu cădelnița. *Lumină lină*. Prochimen: *Cine e Dumnezeu mare*. — Stihovna; glas 8: *Preamărită taină*. Mărire, gl. 6: *Pomenirea arhierilor* (din Duminică după Naștere). Și acum glas 8: *La Viteem împreună au alergat păstorii*. După *Acum slobozește*, troparul: *Nașterea ta*; Mărire, *Binevestește Iosife lui David* (cel din Duminică după Naștere). Și acum, *Naș-*

terea ta. Și apolisul (otputul) praznicului, la care se pomenesc sfinții: *Iosif logodnicul, David împăratul și Iacov fratele Domnului*.

Luni în 26 Decembrie cântăm și slujba Duminicii după Naștere, după cum s'a făcut și aseară; pentru că acea Duminică cade pe 1 Ianuarie. Deci la *Dumnezeu e Domnul*, troparele după cum s'a zis aseară. Catismala (sidelna): *Veniți să vedem credincioșii*, de 2 ori. Ectenia mică. Catismala (sidelna) II: *Ce te minunezi Mărie*. Apoi psalmul 50 cântat pe (Doxologia) glas 6 ori 4. Catavasii: *Hristos se naște*. După cântarea III: Condacul și Icosul Născătoarei¹ (din 26 Decembrie); după cântarea VI: Condacul și Icosul Sfinților din Duminică după Naștere). „Ceeace ești mai cinstită“ nu cântăm, ci pripelele de ieri. Exapostilaria (svetilna) sfinților: *Împreună cu Iacov prea măritul fratele Domnului*. Mărire, și acum, *Cercetatu-ne-a de sus*. Laudele glas 4, cele din 26 Dec. Mărire și acum „*Astăzi Hristos se naște*“. Doxologia mare. Troparul: *Nașterea*; și apolisul (otputul) ca aseară.

La *Liturgie*² (a sf. Ioan) Antifoanele sârbării;³ La Ieșire, stih: *Din pântec*. . . Troparul: *Nașterea*; *Binevestește Iosife*. Condac: *Fecioara astăzi. Câți în Hristos*. Apostolul Duminicii după Naștere: *Fraților, arăt vouă Evangelia ceea ce bine s'a vestit de mine*. (Galat. 1, 11—19). Evangelia dela Mateiu: *Iar după ce s'au dus Magii*. (Mateiu 2, 13—23. La „*Mai ales pentru Preacurata*, cântăm: *Mărește suflete al meu. . . O, Fecioară! mai lesne este nouă de frică să iubim tăcerea* (Irmosul al 2-lea dela cântarea IX). Chinonicul (priceasna): *Mântuire a trimis Domnul*. În loc de „*Văzut-am lumina*“ cântăm „*Nașterea ta Hristoase*“ și apolisul (otputul) praznicului ca aseară.

Iar în 27—31 Dec. se cântă slujba după Mineiu regulat, observând, că la Liturgie cântăm: *Veniți să ne închinăm. . . cel ce te-ai născut din Fecioară. . .* (Mineiul de Sibiu, 1856, foaia 176).

Cetețul.

CONCURS

pentru chromatica (boiangeria, văpsitoria) poporului rom.

Dorind a complectă datele ce am căpătat acum câțiva ani, prin un concurs făcut în țară, cu alte date culese în celelalte părți locuite de Români, institui personal un concurs cu următoarele premii:

Premiul I	Lei 150
„ II „	100
„ III „	50

¹ Tipicul de Silvestru Morariu-Andreieviciu §. 101 pag. 124.

² După Tipicul de București, pag. 107.

³ După Tipicul de Silvestru Morariu A. se pun fericirile Nașterii din cântarea III, și ale Sfinților din cântarea VI. După Întrare, troparul Nașterii și al Sfinților. Mărire, Condacul Sfinților; și acum, al Născătoarei (gl. 6).

Preoții, învățătorii, mailii, razeșii sau moșnenii și nemeșii cu știință de carte, precum și orice Român care se ocupă cu astfel de meserie sau care având priceperea cuvenită dorește a ne ajuta în această privință, locuind în Austro-Ungaria, Basarabia, Bulgaria, Sârbia, Turcia și Grecia sau în orice parte locuită de Români, sânt rugați a aduna datele necesare relative la modul după care sătencile din localitate vâpsesc lănurile de humbac, cânepă, in, mătășurile, lemnul, paie și ntiielele.

De asemenea, modul cum vâpsesc ouăle, brăiele și florile caselor; procedeele ce întrebunțează pentru a vâpsi aluaturile, vinul, rachiuurile, precum și cum își pregătesc sulimanurile pentru față; instrumentele cu cari se servesc pentru aceasta și orice alte însemnări ce vor crede de cuviință.

Descrierea va fi limpede făcută, arătând în totdeauna numirile populare ale substanțelor de cari se slujesc, fie ele de natură minerală, vegetală sau animală. Se vor desenă figurile instrumentelor întrebunțate, arătându-se numirile lor și ale părților lor.

Se va indica de asemenea cu luare aminte numirea românească a culorii (feții) și modul exact de preparațiune, precum și numirea românească a țesăturii sau obiectului confecționat.

Pe lângă descrierea de mai sus, făcută în mod citet, concurenții vor fi buni a trimite prin poștă (transportul privindu-ne pe noi) fire de lână, mătase, etc., diferit vâpsite, bucățele de țesături sau alte obiecte zugrăvite, ouă încondeiate, etc., precum și rădăcinele florile, lugerii (tulpinele), frunzele sau cojile și alte substanțe de natură minerală sau animală și unele instrumente ce întrebunțează și cari trebuiesc toate însemnate pe numele lor popular.

Data concursului se începe din ziua publicării acesteia și lucrările cu materialul adunat, vor putea fi trimise cel mai târziu până la 1 Septembrie stil vechiu 1906, pe adresa următoare.

Domnului doctor C. I. Istrati

București.

Una lună după aceasta, adică timpul necesar ca comisiunea ce voi constitui să se poată pronunța, voi face cunoscut în mod public rezultatul concursului și voi trimite premiile celor în drept, iar lucrările premiate vor fi publicate, ca și în rândul trecut, în „Buletinul Societății Române de Științe“ din București.

Toate ziarele și revistele, din toate țările locuite de Români, sunt rugate a publica acest anunț.

București, 1905 Octomvrie 6.

Dr. C. I. Istrati.

DELA SF. NICOLAE.

— Impresii —

Nu știu, de ce, dar de copil mic am avut deosebită venerație pentru acest mare sfânt al bisericii

noastre; îl așteptam cu drag, cu nerăbdare. Auzisem multe despre această sărbătoare și nu odată la lumina palidă și tânjitoare a opaițului mă adulseam reverii frumoase, cu perspective luminoase.

Dar atât de solemn, așa de sărbătorec ca'n acest an nu mi s'a părut nici odată.

În sat numai mormântul liniștei îmi impunea pe lângă predispoziția sufletească, câștigată în firul istorisirilor auzite ori cetite.

Aici, în Caransebeșul românesc și cu reședința episcopescă sf. Nicolae e mare sărbătoare. Pâlcușii se înghesuiau oamenii — notabilitățile din frumosul edificiu zidit nișel mai la vale de institutul teologic-pedagogic, care edificiu e reședința P. S. Sale Domnului Episcop Nicolae Popea.

* * *

Festivitățile s'au început deja în presară. Elevii institutului cu cântece ocazionale și prin rostul teologului Bălean și-au manifestat sentimentele lor de recunoștință și bucuria cea mare, că Atotputernicul i-a învrednicit să serbeze onomastica Nestorului arhierilor noștri.

Părintește, povățuindu-i li-a mulțămii P. S. Sa asigurându-i de marea dragoste, ce le-o poartă.

... Iar a doua zi drept dovadă a munificenței Sale zece elevi (5 pedagogi și 5 teologi) primiră câte 10 coroane, obiceiul ce-l practică P. S. Sa an de an.

Varietăți

În atențiunea Dilor Preoți! Nu de mult un parohian prezentându-mi o tipăritură, pe care avea să o subscrie, ceru sfatul meu.

Acea tipăritură era să fie un document de intabulare al unei bănci. În ea, pe o foaie mai întregă, se cuprindeau tipărite în limba magiară condițiunile împrumutului care pentru dătorăș sunt mai nefavorabile pecum și-ar vinde cu totul avere. — Pân' acum astfel de document, cel puțin la băncile române, erau traduse și în limba română, dar acum au început toții cu astfel de documente în limba magiară, ca sârmanul dătorăș să nu mai știe nimic, ce și cum subscrie. și prin aceste apoi lega astfel, ca el pe nici o cale să nu-și mai poată validita vre-un drept al său eventual.

Iată unile din acele condițiuni:

„Contrace împrumutul, care fără nici o întrebare mai departe a datorășului, să se intabuleze împreună cu o sumă considerabilă de spese presuntive. Pentru acel împrumut datorășul dă și separat un cambiu de regulat tot la 6 luni cu camete anticipându.

„Această intabulare să nu se poată destabilă, chiar dacă s'ar înpăcă; dacă vr-unul din cei subscriși pe cambiu, fie ca acceptanți fie ca garanți, mai au alte datorii la acele bancă.

„Edificiile să se asigureze contra focului. Dacă datorașul nu le asigurează, dă dreptul băncii a le asigura și să deobligă a solvi băncii premiile de asigurare împreună cu cametele. La caz de nefericire de foc datorașul nu are drept a pretinde prețul asigurat ca desuare, ci banca.

„Suma intabulată ca spese este numai pentru corespondența băncii cu datorașul. Datorașul i-și dă invoirea, ca banca să poată acoperi această sumă numai prin producerea socoții.

Este cunoscut impasul băncilor cu concurența precum și cu nesiguranța împrumutelor din cauza îngreunării peste fire a populațiunii cu datorii, dară cu toate aceste nu este bine a exploata neștiința celor avizați la împrumute și a-i ferecă în astfel de cătușe, care duc la ruina micului avut al poporului și prin ce să și mai înăspresc relațiunile sociale și așa încordate intră capital și proletar.

Atrag atențiunea Dlor colegi asupra astor-fel de documente spre a feri intru cât este cu putință, poporul de ele; iară intru cât nu se poate, ca acționari pela bănci să se informeze în totdeauna despre modul ee folosire a acelor documente.

Cireșul-timiș la 11 Decemvrie 1905.

N. Jurca preot.

Deputați în congresul național-bisericesc au fost aleși în dieceza Oradea-mare următorii: 1. Din cler: Vasile *Mangra* vicar episcopesc Nicolae *Rocsin* protopop, Vasile *Pap* protopop; 1) Mireni: Nicolae *Zigre* avocat, Dr. G. *Ciuhandu* profesor, Dr. G. *Cosma* avocat, Dr. Aurel *Lazar* avocat, Dr. George *Popa* avocat, Paul *Fașie*, jude de tribunal.

Transferări. Dl protopop militar român gr. or. Pavel *Boldea* a fost transferat din Viena la Sibiu. Dl preot militar român gr. or. cl. I Terenție *Bugarin* a fost transferat dela Oradea-mare la Budapesta. Dl preot militar român gr. or. cl. II Dr. Virgil *Cioban* a fost transferat dela Sibiu la Viena.

Ucis de gendarm. În comuna Șopotul vechiu, (com. Caraș-Severin) trăia un om periculos cu numele Marian *Ruiu*, care a comis multe spargerii, jafuri și ucideri și a zăcut mult în temniță, dar nu s'a îndreptat, ci a rămas spaima comunei. La 18 Decemvrie sergentul de gendarmi *Filman Lajos* s'a întâlnit noaptea pe stradă cu *Ruiu* și l-a întrebat ce ce caută noaptea pe uliță. *Ruiu* în loc de răspus a luat o piatră și a aruncat-o asupra sergentului, apoi a luat-o la sănătoasa. Sergentul l-a urmărit însă până l-a ajuns. *Ruiu* s'a întors atunci și a pușcat cu revolverul asupra sergentului, dar nu l-a nimerit. Sergentul în fine a pus pușca la ochi și a tras. Glonțul a pătruns în inimă și *Ruiu* a căzut jos mort. Sergentul a făcut apoi arătare la Caransebeș și imediat s'a pornit cercetare. Comuna a mulțumit gendarmeriei că a scăpat satul de omul periculos.

Logodnă. Zoe Serb, Dr. Iulia Coste, logodiți Ciacova, Dec. 1905 n.

Bibliografii

La Tipografia si Librăria din Caranesbes

se află următoarele cărți ale prof. Dr. **Petru Barbu:**

Istoriore Religioase-morale, I Carte de Religione pentru școalele poporale, 30 fil.

Istoriore Biblice, II carte de Rugăciune pentru școalele poporale, 30 fil.

Istoriore Bisericești, III Carte de Religione pentru școalele poporale, 30 fil.

Catehismul, IV Carte de Religione pentru școalele popoarele 40 fil.

Carte de Rugăciuni și cântări bisericesti, cu binecuvântarea arhierescă. (Format mic, 160 pagini, broșurată 50 fil., legată dela 60 fil.—10 cor.)

Istoria sântă a Testamentului vechiu, I Carte de Religione pentru școalele medii, 80 fil.

Istoria sântă a Testamentului nou, II Carte de Religione pentru școalele medii, 80 fil.

Istoria Bisericească, III Carte de Religione pentru școalele medii, 1 cor.

Abecedar și întâia carte pentru deprinderea limbei maghiare în școalele poporale. Pe baza planului ministerial de învățământ de Francisc Koós inspector școlar în pensiuine și consilier regesc și Vasile Goldiș profesor gimn. în pensiuine, secretariul consistorial gr. or. român din Arad. Ediția e V-a prelucrată cu ortografia nouă a Acadmiei. Brassó, Editura librăriei H. Zeidner 1905.

A V I S !

În cestiunea edițiunei a V-a a manualului **Abecedar și întâia carte pentru deprinderea limbei maghiare**, 1906, de Koós-Goldiș, apărută zilele acestea în prelucrare nouă și cu ortografia Academiei Române editura H. *Zeidner*, am primit dela d-nul Dr. Pintér Gábor inspector reg. școlar următoarea, scrisoare, a a cărei traducere din cuvânt în cuvânt este următoarea:

Cătră onoratul domn H. *Zeidner*, librar
în Brassó (Brașov).

Despre cele două cărți prezentate mie și anume:
a) „Abecedar.....“ de Koós Ferencz și Goldiș Vasile, a cincea edițiune, prețul legat 40 fileri; mai departe b) „A doua carte pentru deprinderea limbei maghiare în școalele pop. rom. ediția a doua corect. 1902, legat prețul 50 fil., nu pot întrelăsă a vă aminti, că amândouă cărțile, de mai sus sunt manuale de școală foarte potrivite pentru a învăța elevii din școala poporală română conversarea în limba maghiară. În loc de gramatică, conțin bucăți de pertractat cu un materia. ușor de înțeles pentru elevi și luat din cercul de cunoștințe al elevilor și din vieța poporului, și sunt acomodate treptat după gradul de dezvoltare al cunoștințelor elevilor. Prin o tractare metodică a bucăților din partea învățătorilor, elevii din școala poporală pot

ajunge ușor la un rezultat bun în conversarea limbii maghiare și își pot găstigi cunoștințele cele de lipsă în limbă maghiară pentru pretensiunile mai simple ale vieții. De oare-ce până acuin puține manuale de școală sunt întocmite pe metoda directă, aceste două cărți însă în tot cuprinsul lor sunt întocmite după metoda de mai sus și astfel este de dorit, ca să faceți dispozițiunile cele de lipsă pentru aprobarea ministerială a cărților sus numite și în această nouă edițiune.

Brassó (Brașov) în 29 Nov. 1905.

2—2 [60]

Dr. Pintér Gábor.

— inspector de școală reșec.

* Pentru aprobarea și a acestei ediții s'au făcut pașii necesari. După cum să știe ediția anterioară a fost aprobată — Edit. H. Zeidner

Concurs

Pentru întregirea definitivă a postului de învățător la școala ort. rom. din **Macedonia**, protopresbiteratul Ciacovei, cu termen de recurgere de 30 de zile

Dotăția anuală:

1. Salar în bani 600 cor.
2. Pentru lemne 80 cor., din cari 40 cor. pentru încălzirea salei de învățământ.
3. Pentru participare la adunarea generală și la conferințe 20 cor.
4. Pentru scripturistica 10 cor.
5. Locuință liberă cu grădină de legumi în plațul școlii, și
6. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor., când participă cu corul 2 cor.

Pentru servii prestare înainte de ocuparea acestui post, comuna bis. nu acodă nici un fel de emolument.

Învățătorul ales e îndatorat să facă socoțile cultului și bisericii, să poarte agendele comitetului și sinodului parohial. Pentru aceste primește din lada s. bisericii 10 cor.

Reflectanții cu calificațiune bună sunt poftiți a se prezenta în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic într'o Duminecă sau sârbătoare, nu însă în ziua de alegere.

Cei dexteri în muzica instrumentală și în conducerea corului vor fi preferiti.

Rugări e de concurs, adresate comitetului parohial, să se subștearnă Prea On. Oficiu protopresbiteral ort. rom. din Ciacova.

Macedonia din ședința comitetului parohial dela 24 August 1905.

1—3 [60]

George Mărgineanțu m. p. Petru Goanță m. p.
președ. comit. not. comit.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Cel mai frumos și totodată cel mai multămitor dar de Crăciun pentru copii și fete și dame este:

CARTE DE RUGĂCIUNI

și

Cântări bisericesti

întocmită (în format mic)

— Cu binecuvântarea Prea Sântiei Sale —
— Domnului Episcop Diecezan —

NICOLAE POPEA

Prețul: — după cum este hârtia și legătura — dela
— 50 fileri până la 10 coroane. —

Se poate procura dela **Librăria diecezană, Caransebeș**

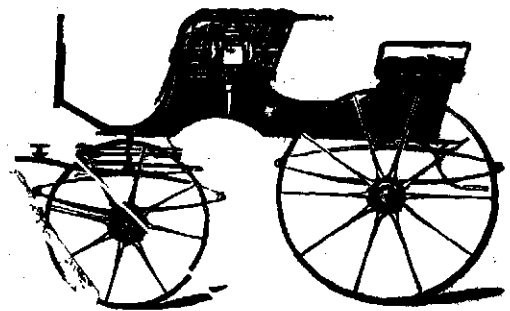

Telefon comitat. 467. Anul întemeierii 1895.

Iuliu Kardos

fabricant de trăsuri

Timișoara-Fabric (Temesvár-Gyárváros),
Strda „Trei-regi“ (Dreikönigsgasse)
Nr. 14. (Casa proprie).

Mare depozit de trăsuri noi și vechi Lu-
crări de făurit, rotărit, lacuit și șelărit,
precum și reparațiuni se primesc cu preț

ieftin

8—12 [54]

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Octomvrie 1905

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.) -- Verciorova

Stanga

Dreapta

P. I—III.	A. I—II	P. I—III	A. I—III	P. I—III	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III	P. I—III	A. I—III	A. I—II	P. I—III
630	940	1205	225	655	1130	p. Budapesta	s.	1250	715	115	630	950
829	248	305	815	755	443	p. Timișoara-Josefin	p.	803	945	750	122	s. 1240
	350	426	924	910	545	s. Logoj	p.	646	610	620	1205	1100
		836				s. Buziaș	p.					639
		800		102		s. M.-Ilia	p.		147		716	716
147			147			p. M.-Ilia	s.			102		
712			712	639		p. Buziaș	s.		836		307	307
837	358	436	920	929	547	p. Logoj	p.	644	559	502	614	1043
947	450	557	1023	1042	632	p. Caransebeș	p.	602	459	400	531	942
M. 411		740		1226		p. Domașnia-Cornia	p.		317	s. 1037M.	414	752
450		804		1251		p. Iablanța	p.		246		346	715
546	653	830	1230	112	828	p. Băile-Erculane	p.	345	217	840	327	644
653	718	858	1256	139	853	s. Orșova	p.	315	140	719	258	605
	732		120	239	907	s. Verciorova	p.	245	1250		218	746

Budapesta gara de vest (ny. p. u.) -- Timișoara-Josefin -- Baziaș

	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III
	655	1010		940	880 225	p. Budapesta g. de vest	s.	115	710
	695	1025		300	826	p. Timișoara-Josefin	p.	657	917
	617	1037		312	838	s. Chișoda	p.	645	905
		520			713	p. Buziaș	s.	1030	
	618	1038		313	838	p. Chișoda	s.	644	904
	645	1105		340	904	s. Jebel	p.	616	837
	930			600		s. Boca	p.		931
				931	510	p. Boca	s.	930	609
	650	1106		342	905	p. Jebel	s.	614	834
	701	1118		354	917	s. Voitec	p.	602	823
	1017			701	1155	s. N.-Bocșa	p.	340	
	340	855			353	p. N.-Bocșa	s.	1017	
	707	1123		404	921	p. Voitec	s.	556	820
	808	1286		520	1021	s. Vêrșet	p.	431	716
	1250			1058		s. Timiș-Cubin	p.		330
	1220			1027		s. Panciova	p.		331
	341	830		155		p. Panciova	s.	745	1230
	330			135		p. Timiș-Cubiu	s.		1250
	818	1250		547	1029	p. Vêrșet	s.	443	706
	845	121		618	1053	s. Jasenova	p.	414	637
	1120			832	12	s. Oravița	p.	225	
	256			1150		s. Anina	p.		820
		444		1055		p. Anina	s.		230
		820		315		p. Oravița	s.		1130
	851	131		625	1036	p. Jasenova	s.	406	630
	925	208		702	1135	s. Baziaș	p.	328	550

Observări: Oarele, ce stau de a stanga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta, de jos în sus. Timpul dela 6 oare sara până la 5 oare 59 minute dimineața este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres. A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiunilor: s. = sosește și p. = pleacă.